

SID

سرویس های ویژه

سرویس ترجمه تخصصی

کارگاه های آموزشی

بلاگ مرکز اطلاعات علمی

عضویت در خبرنامه

فیلم های آموزشی

کارگاه های آموزشی مرکز اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی

کارگاه آنلاین آشنایی با پایگاه های اطلاعات علمی بین المللی و ترند های جستجو

مباحث پیشرفته یادگیری عمیق؛ شبکه های توجه گرافی (Graph Attention Networks)

کارگاه آنلاین مقاله نویسی IEEE و ISI ویژه فنی و مهندسی

نقش طرح کرامت در فراگیری آداب زندگی دانش آموزان دختر پایه اول شهر قاین

نام نویسنده:

زهرا سزاده^۱

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی طرح کرامت در فراگیری آداب و مهارت‌های زندگی در دانش‌آموزان دبستان انجام شد. گروه نمونه شامل ۲۵ دانش‌آموز دختر گروه کنترل و ۲۴ دانش‌آموز دختر گروه آزمایش که به‌طور تصادفی از میان ۶۱۹ نفر دانش‌آموز دختر شهر قاین که در ۲۸ کلاس درس در پایه اول مشغول به تحصیل بودند، انتخاب شد که با استفاده از پیش‌آزمون و پس‌آزمون با گروه کنترل و آزمایش بر روی گروه نمونه اجرا شد. نتایج نشان داد که طرح کرامت تأثیر معنی‌داری بر فراگیری آداب و مهارت‌های زندگی دانش‌آموزان دارد. نتایج حاصل از تحلیل واریانس نشان داد که آموزش ویژه و هدفمند می‌تواند به توانمندی دانش‌آموزان در مهارت‌های زندگی کمک کند و بر این دلالت دارد که آموزش طرح کرامت بر فراگیری آداب زندگی تأثیر مستقیم دارد.

واژه‌های کلیدی: طرح کرامت، واحدهای کار، آداب زندگی

مقدمه

مردم در فطرت‌های شخصی خود گوناگونند؛ بنابراین هیچ انسانی فطرتاً نمی‌تواند از پیش خود سعادت را بشناسد. هم‌چنین نمی‌تواند از پیش خود آن چه را بایسته عمل است، مورد عمل قرار دهد، چرا که در هر دو مورد نیاز به مرشد و راهنما دارد (فارابی، ۱۳۷۱). «هر موجودی را کمالی است که هدف خلقت او و به تبع آن، هدف تربیتش رسیدن بدان است. بنابر این هدف تعلیم و تربیت آدمی، تسهیل سیر صعودی و استكمال انسان به سوی کمالی است که در خلقتش مقدر شده است» (شکوهی، ۱۳۸۱).

تعریف کرامت

کرامت در کتب و منابع اسلامی به سخاوت، شرافت، کثیرالخیر، جواد، بسیار بخشنده، نعمت‌دهنده، عزیز، ارجمند معنی کرده‌اند.

آداب زندگی

^۱ آموزگار ابتدایی، sadehz418@gmail.com

«به مجموعه‌ای از توانایی گفته می‌شود که زمینه سازگاری مثبت و مفید را فراهم آورد و این توانایی، فرد را قادر می‌سازد که ضمن رعایت و پذیرش مسئولیت‌های اجتماعی خود، بدون لطمه زدن به خود و دیگران بتواند به شکل مؤثری با خواست، انتظارات و مشکلات روزانه در روابط بین فردی روبرو گردد» (کریم زاده و همکاران، ۱۳۸۹).

مفهوم شناسی مهارت‌های زندگی

مهارت‌های زندگی عبارت است از مجموعه‌ای از توانایی‌ها که در زمینه‌ی سازگاری و رفتار مثبت و مفید را فراهم می‌آورند، این توانایی‌ها فرد را قادر می‌سازد تا که مسئولیت‌های نقش اجتماعی خود را بپذیرد و بدون لطمه زدن به خود و دیگران با خواست‌ها و انتظارات و مشکلات روزانه، به ویژه در روابط بین فردی به شکل مؤثری روبرو شود. (طارمیان، ۱۳۷۹). مهارت زندگی شخص را قادر می‌سازد تا دانش، نگرش و ارزشهای وجودی خود را به توانایی‌های واقعی و عینی تبدیل کند تا بتواند از این توانایی‌ها در استفاده‌ی صحیح تر نیروهای خود بهره‌گیرد و زندگی مثبت و شادابی را برای خود فراهم سازد (خنیفر، ۱۳۸۵).

مهارت‌های زندگی شامل مجموعه‌ای از توانایی‌ها هستند که قدرت سازگاری و رفتار مثبت و کارآمد را افزایش می‌دهند. در نتیجه شخص قادر می‌شود بدون این که به خود یا دیگران صدمه بزند، مسئولیت‌های مربوط به نقش اجتماعی خود را بپذیرد و با چالش‌ها و مشکلات روزانه زندگی به شکل مؤثر رو به رو شود. محققان تأثیر مثبت مهارت‌های زندگی را در استفاده از ظرفیت‌ها و توانمندی‌های هوشی و شناختی، پیشگیری از رفتارهای خشونت‌آمیز، افزایش خود اتکایی و اعتماد بنفس و... مورد تأیید قرار داده‌اند. هم چنین آموزش این مهارت‌ها به‌عنوان یک روش عام پیشگیری از آسیب‌های فردی و اجتماعی مورد تأکید بوده است (رامشت، ۱۳۸۳).

پیشینه پژوهش

کوچ پیده و الیکایی لاشکی (۱۳۹۰) در پژوهشی به بررسی ارائه‌ی راه کارهای آموزش طرح کرامت در مدارس ابتدایی پرداخته‌اند. این پژوهش با روش تحقیق کتابخانه‌ای و بررسی اسناد که با مراجعه به متن قرآن و احادیث ائمه معصومین و سخنان بزرگان تعلیم و تربیت اسلامی با مراجعه به اثرات ارزشمندشان و مصاحبه مستقیم با همکاران مجری طرح کرامت در مدارس سعی کرده راه کارهای مناسب و الگوها و روش‌های مناسب را برای آموزش آداب و مهارت‌های زندگی اسلامی برای دانش آموزان مدارس ابتدایی ارائه نماید.

حسینی (۱۳۸۶) در پژوهشی به بررسی و نقد طرح کرامت در دوره‌ی آموزش ابتدایی پرداخت. در نقد و بررسی طرح کرامت در دوره‌ی ابتدایی می‌نویسد که به سبب عدم وجود مبانی نظری برای نظم دادن به مفاهیم ارزشی مورد بحث در واحدهای کار، اغتشاش و بی‌نظمی ایجاد شده است.

روش

روش تحقیق حاضر از نوع شبه آزمایشی با گروه آزمایش و کنترل می باشد. جامعه پژوهش کلیه دانش آموزان دختر پایه اول دبستان که شامل ۶۱۹ نفر بودند. نمونه شامل ۲۴ دانش آموز در گروه آزمایش و ۲۵ دانش آموز به عنوان گروه کنترل می باشد. روش نمونه گیری خوشه ای چند مرحله ای بود. در پژوهش حاضر، برای گردآوری داده ها از یک پرسشنامه محقق ساخته استفاده شده است.

بیان مسئله

«ظهور دوران مدرن و شکل گیری جوامع انسانی با ویژگی های خاص، مدرسه یکی از نهادهایی شد که در تربیت و آمادگی نسل نو خاسته جوامع نقش حساسی را به عهده گرفت. اگر وظیفه مدرسه را تربیت نسل نو خاسته بدانیم، جامعیت واژه تربیت نیز، مؤید این سخن است که کارکرد نهاد مدرسه فراتر از توزیع دانش است. علاوه بر این در عصر فن آوری اطلاعات به سبب دسترسی همگانی و همه جایی و آسان (همه مکانی) به اطلاعات کارکرد مدرسه در توزیع دانش کم رنگ شده است و کارکردهای دیگر به ویژه در دوره های تربیت عمومی مورد عنایت جدی است» (حسینی، ۱۳۸۶).

بر این اساس می توان گفت که مدرسه نمی تواند و نباید در برابر موضوع اخلاق ساکت باشد. امروزه در نظام های آموزشی کشورهای جهان بر اساس اهدافی که نشانه رفته اند این توجه جدی به ساحت تربیت اخلاقی و دینی (معنوی) مشهود است. لذا می توان گفت که یکی از دل مشغولی های سیاست گذران آموزشی جهان تربیت اخلاقی است.

علاوه بر ضرورت جهانی توجه به تربیت اخلاقی، ایران خود کشوری است که سابقه ی طولانی در توجه به ارزش های اخلاقی دارد و به عنوان ملتی اخلاقی در جهان شهرت دارد و ادبیات غنی و سرشار از اخلاق و اخلاقیات آن نشان از توجه عمیق مردم ایران به این حوزه از حیات بشری است.

یافته ها

در این بخش با بررسی فرضیه پژوهش و شناسایی سطح سنجش آن آزمون های مورد نیاز و مطلوب را برای تجزیه و تحلیل داده ها برگزیده و نسبت به اثبات فرضیات اقدام شده است.

فرضیه یک: اجرای طرح کرامت (واحد کار یاد خدا) بر آداب زندگی دانش آموزان تأثیر معنی داری دارد.

جدول شماره (۱) نتایج آزمون تی-تست برای مقایسه تفاوت میانگین یاد خدا برحسب گروه آزمایش و کنترل

مقدار آزمون تی-تست			آزمون لون برای برابری واریانس‌ها		متغیر مستقل
Sig (۲-tailed)	df	t	sig	F	
۰/۰۰۰	۴۶	۱۱/۳۸	۰/۵۸	۰/۳۰	فرض برابری واریانس‌ها
۰/۰۰۰	۴۵/۶۷	۱۱/۳۸			فرض نابرابری واریانس‌ها

مطابق اطلاعات موجود در خروجی دوم آزمون تی-تست، با توجه به اینکه سطح معنی‌داری آزمون لون، بیشتر از ۰/۰۵ می‌باشد، لذا واریانس‌های بین دو گروه برابر می‌باشد. بر اساس سطح معنی‌داری آزمون تی-تست ۰/۰۰۰ که کوچک‌تر از ۰/۰۱ می‌باشد، می‌توان گفت که بین میانگین یاد خدا بین دو گروه موردبررسی آزمایش و کنترل در پس آزمون از نظر آماری تفاوت معنی‌داری وجود دارد.

فرضیه دوم: اجرای طرح کرامت (واحد کار تشکر) بر آداب زندگی دانش آموزان تأثیر معنی‌داری دارد.

جدول شماره (۲) نتایج آزمون تی-تست برای مقایسه تفاوت میانگین تشکر برحسب گروه آزمایش و کنترل

مقدار آزمون تی-تست			آزمون لون برای برابری واریانس‌ها		متغیر مستقل
Sig (۲-tailed)	df	t	sig	F	
۰/۰۰۰	۴۶	۱۵/۰۴	۰/۳۶	۰/۸۴	فرض برابری واریانس‌ها
۰/۰۰۰	۴۵/۹۹	۱۵/۰۴			فرض نابرابری واریانس‌ها

مطابق اطلاعات موجود در خروجی دوم آزمون تی-تست، با توجه به اینکه سطح معنی‌داری آزمون لون، بیشتر از ۰/۰۵ می‌باشد، لذا واریانس‌های بین دو گروه برابر می‌باشد. بر اساس سطح معنی‌داری آزمون تی-تست ۰/۰۰۰ که کوچک‌تر از ۰/۰۱ می‌باشد، می‌توان گفت که بین میانگین تشکر بین دو گروه موردبررسی آزمایش و کنترل در پس آزمون از نظر آماری تفاوت معنی‌داری وجود دارد.

فرضیه سوم: اجرای طرح کرامت (واحدکار صداقت) بر آداب زندگی دانش آموزان تأثیر معنی‌داری دارد.

جدول شماره (۳) نتایج آزمون تی-تست برای مقایسه تفاوت میانگین صداقت برحسب گروه آزمایش و کنترل

مقدار آزمون تی-تست			آزمون لون برای برابری واریانس‌ها		متغیر مستقل
Sig (۲-tailed)	df	t	sig	F	
۰/۰۰۰	۴۶	۱۲/۳۹	۰/۷۹	۰/۰۶۷	فرض برابری واریانس‌ها
۰/۰۰۰	۴۴/۰۵	۱۲/۳۹			فرض نابرابری واریانس‌ها

مطابق اطلاعات موجود در خروجی دوم آزمون تی-تست، با توجه به اینکه سطح معنی‌داری آزمون لون، بیشتر از ۰/۰۵ می‌باشد، لذا واریانس‌های بین دو گروه برابر می‌باشد. بر اساس سطح معنی‌داری آزمون تی-تست ۰/۰۰۰ که کوچک‌تر از ۰/۰۱ می‌باشد، می‌توان گفت که بین میانگین صداقت بین دو گروه مورد بررسی آزمایش و کنترل در پس آزمون از نظر آماری تفاوت معنی‌داری وجود دارد.

فرضیه چهارم: اجرای طرح کرامت (واحدکار خوش رویی) بر آداب زندگی دانش آموزان تأثیر معنی‌داری دارد.

جدول شماره (۴): نتایج آزمون تی-تست برای مقایسه تفاوت میانگین خوش رویی برحسب گروه آزمایش و کنترل

مقدار آزمون تی-تست			آزمون لون برای برابری واریانس‌ها		متغیر مستقل
Sig (۲-tailed)	df	t	sig	F	
۰/۰۰۰	۴۶	۱۷/۴۵	۰/۳۶	۰/۱۸۵	فرض برابری واریانس‌ها
۰/۰۰۰	۴۴/۰۲	۱۷/۴۵			فرض نابرابری واریانس‌ها

مطابق اطلاعات موجود در خروجی دوم آزمون تی-تست، با توجه به اینکه سطح معنی‌داری آزمون لون، بیشتر از ۰/۰۵ می‌باشد، لذا واریانس‌های بین دو گروه برابر می‌باشد. بر اساس سطح معنی‌داری آزمون تی-تست ۰/۰۰۰ که کوچک‌تر از ۰/۰۱ می‌باشد، می‌توان گفت که بین میانگین خوش رویی بین دو گروه مورد بررسی آزمایش و کنترل در پس آزمون از نظر آماری تفاوت معنی‌داری وجود دارد.

فرضیه پنجم: اجرای طرح کرامت (واحد کار همدلی) بر آداب زندگی دانش آموزان تأثیر معنی‌داری دارد.

جدول شماره (۵) نتایج آزمون تی-تست برای مقایسه تفاوت میانگین همدلی برحسب گروه آزمایش و کنترل

مقدار آزمون تی - تست			آزمون لون برای برابری واریانس‌ها		متغیر مستقل
Sig (۲-tailed)	df	t	sig	F	
۰/۰۰۰	۴۶	۱۰/۸۰	۰/۰۷۸	۳/۲۴	فرض برابری واریانس‌ها
۰/۰۰۰	۴۳/۲۹	۱۰/۸۰			فرض نابرابری واریانس‌ها

مطابق اطلاعات موجود در خروجی دوم آزمون تی-تست، با توجه به اینکه سطح معنی‌داری آزمون لون، بیشتر از ۰/۰۵ می‌باشد، لذا واریانس‌های بین دو گروه برابر می‌باشد و از سطر اول جهت تفسیر نتایج آزمون t با دو نمونه مستقل استفاده می‌کنیم. بر اساس سطح معنی‌داری آزمون تی-تست ۰/۰۰۰ که کوچک‌تر از ۰/۰۱ می‌باشد، می‌توان گفت که بین میانگین همدلی بین دو گروه موردبررسی آزمایش و کنترل در پس آزمون از نظر آماری تفاوت معنی‌داری وجود دارد. فرضیه ششم: اجرای طرح کرامت (واحد کار مدیریت شادی) بر آداب زندگی دانش آموزان تأثیر معنی‌داری دارد.

جدول شماره (۶) نتایج آزمون تی-تست برای مقایسه تفاوت میانگین مدیریت شادی برحسب گروه آزمایش و کنترل

مقدار آزمون تی - تست			آزمون لون برای برابری واریانس‌ها		متغیر مستقل
Sig (۲-tailed)	df	t	sig	F	
۰/۰۰۰	۴۶	۸/۱۸	۰/۰۰۰	۱۸/۵۲	فرض برابری واریانس‌ها
۰/۰۰۰	۴۲/۰۳	۸/۱۸			فرض نابرابری واریانس‌ها

مطابق اطلاعات موجود در خروجی دوم آزمون تی-تست، با توجه به اینکه سطح معنی‌داری آزمون لون، کمتر از ۰/۰۵ می‌باشد، لذا واریانس‌های بین دو گروه نابرابر می‌باشد. بر اساس سطح معنی‌داری آزمون تی-تست ۰/۰۰۰ که کوچک‌تر از ۰/۰۱ می‌باشد، می‌توان گفت که بین میانگین مدیریت شادی بین دو گروه موردبررسی آزمایش و کنترل در پس آزمون از نظر آماری تفاوت معنی‌داری وجود دارد.

فرضیه هفتم: اجرای طرح کرامت (واحدکار مشورت) بر آداب زندگی دانش آموزان تأثیر معنی‌داری دارد.

جدول شماره (۷) نتایج آزمون تی-تست برای مقایسه تفاوت میانگین مشورت برحسب گروه آزمایش و کنترل

مقدار آزمون تی - تست			آزمون لون برای برابری واریانس‌ها		متغیر مستقل
Sig (۲-tailed)	df	t	sig	F	
۰/۰۰۰	۴۶	۱۶/۳۰	۰/۶۹	۰/۱۶	فرض برابری واریانس‌ها
۰/۰۰۰	۴۴/۸۸	۱۶/۳۰			فرض نابرابری واریانس‌ها

مطابق اطلاعات موجود در خروجی دوم آزمون تی-تست، با توجه به اینکه سطح معنی‌داری آزمون لون، بیشتر از ۰/۰۵ می‌باشد، لذا واریانس‌های بین دو گروه برابر می‌باشد. بر اساس سطح معنی‌داری آزمون تی-تست ۰/۰۰۰ که کوچک‌تر از ۰/۰۱ می‌باشد، می‌توان گفت که بین میانگین مشورت بین دو گروه مورد بررسی آزمایش و کنترل در پس آزمون از نظر آماری تفاوت معنی‌داری وجود دارد.

فرضیه هشتم: اجرای طرح کرامت (واحد کار نظم) بر آداب زندگی در نظم دانش آموزان تأثیر معنی‌داری دارد.

جدول شماره (۸) نتایج آزمون تی-تست برای مقایسه تفاوت میانگین نظم بر حسب گروه آزمایش و کنترل

مقدار آزمون تی - تست			آزمون لون برای برابری واریانس‌ها		متغیر مستقل
Sig (۲-tailed)	df	t	sig	F	
۰/۰۰۰	۴۶	۸/۵۷	۰/۰۰۵	۸/۹۲	فرض برابری واریانس‌ها
۰/۰۰۰	۳۹/۲۵	۸/۵۷			فرض نابرابری واریانس‌ها

مطابق اطلاعات موجود در خروجی دوم آزمون تی-تست، با توجه به اینکه سطح معنی‌داری آزمون لون، کمتر از ۰/۰۵ می‌باشد، لذا واریانس‌های بین دو گروه برابر می‌باشد و از سطر اول جهت تفسیر نتایج آزمون t با دو نمونه مستقل استفاده می‌کنیم. بر اساس سطح معنی‌داری آزمون تی-تست ۰/۰۰۰ که کوچک‌تر از ۰/۰۱ می‌باشد، می‌توان گفت که بین میانگین نظم بین دو گروه مورد بررسی آزمایش و کنترل در پس آزمون از نظر آماری تفاوت معنی‌داری وجود دارد. فرضیه نهم: اجرای طرح کرامت (واحد کار قناعت) بر آداب زندگی دانش آموزان تأثیر معنی‌داری دارد.

جدول شماره (۹) نتایج آزمون تی-تست برای مقایسه تفاوت میانگین قناعت بر حسب گروه آزمایش و کنترل

مقدار آزمون تی - تست			آزمون لون برای برابری واریانس‌ها		متغیر مستقل
Sig (۲-tailed)	df	t	sig	F	
۰/۰۰۰	۴۶	۷/۲۴	۰/۰۰۲	۱۱/۳۳	فرض برابری واریانس‌ها
۰/۰۰۰	۳۳/۷۷	۷/۲۴			فرض نابرابری واریانس‌ها

مطابق اطلاعات موجود در خروجی دوم آزمون تی-تست، با توجه به اینکه سطح معنی‌داری آزمون لون، کمتر از

۰/۰۵ می باشد، لذا واریانس های بین دو گروه نابرابر می باشد. بر اساس سطح معنی داری آزمون تی-تست ۰/۰۰۰ که کوچک تر از ۰/۰۱ می باشد، می توان گفت که بین میانگین قناعت بین دو گروه مورد بررسی آزمایش و کنترل در پس آزمون از نظر آماری تفاوت معنی داری وجود دارد.

بحث و نتیجه گیری

پژوهش حاضر با هدف بررسی نقش طرح کرامت در فراگیری آداب زندگی دانش آموزان دختر پایه اول شهر قاین انجام شد. نتایج نشان داد که اجرای طرح کرامت واحد کار یاد خدا، واحد کار تشکر، واحد کار صداقت، واحد کار خوش رویی، واحد کار همدلی، واحد کار مدیریت شادی، واحد کار مشورت، واحد کار نظم و واحد کار قناعت بر آداب زندگی دانش آموزان تأثیر معنی داری دارد.

با توجه به نتایج بدست آمده آموزش مهارت های زندگی به دانش آموزان به کمک طرح کرامت برای آینده دانش آموزان و عملکرد تحصیلی آنها اهمیت بسزایی دارد و می توان راه گشای آینده روشنی برای آنها باشد ضمناً به دلیل اینکه تا کنون تحقیقی مطابق با موضوع پژوهش انجام نگرفته لذا تحقیقات همسو با نتایج پژوهش نداریم.

محدودیت های پژوهش

با وجود اینکه در انجام پژوهش از تمامی راهکارهای مفید استفاده گردیده ولی بازهم بر سر راه رسیدن به اهداف مطلوب مشکلات و محدودیت های چندی وجود داشت:

پژوهش حاضر در یک زمان محدود و در یک منطقه کوچک انجام گردیده لذا بررسی این موضوع در مناطق مختلف ممکن است نتایج مختلف یا حتی بهتری را نیز داشته باشد.

همکاری نکردن برخی از والدین و دانش آموزان جهت برگزاری جلسات مداخله.

با توجه به محتوای خوبی که این طرح دارد، نمی توانستیم در یک ساعت مشخص فعالیت ها را انجام دهیم مجبور بودیم بعضی از ساعات نقاشی دانش آموزان را در اختیار بگیریم؛ که این خود باعث ناراحتی بعضی از دانش آموزان در جلسات اول شد.

منابع

قرآن.

حسینی، محمد. (۱۳۸۶). فلسفه تعلیم و تربیت و تربیت اخلاقی و اسلامی. تهران: انتشارات تربیت.

خنیفر، حسین. (۱۳۸۵). مهارت های زندگی. قم: مرکز نشرهاجر.

- رامشت، مریم. (۱۳۸۳). بررسی تأثیر آموزش مهارت‌های زندگی. دومین سمینار سراسری بهداشت روانی دانشجویان. شکوهی، غلامحسین. (۱۳۸۱). تعلیم و تربیت و مراحل آن. قم: بوستان کتاب.
- طارمیان، فرهاد. (۱۳۷۹). مهارت‌های زندگی. تهران: انتشارات منادی تربیت.
- فارابی، محمد بن محمد ابونصر (۱۳۷۱). التنبيه على سبيل السعادة و التعليقات ورسالات فلسفیتان. تحقیق جعفر آل یاسین، تهران: حکمت.
- کریم زاده، اسماعیل و شکوهی، مرتضی و سیاه پشت، مهرداد و روحانیان، سیاوش. (۱۳۸۹). آموزش آداب و مهارت‌های زندگی اسلامی. تهران: انتشارات یادمان هنر اندیشه.

SID

سرویس های ویژه

سرویس ترجمه تخصصی

کارگاه های آموزشی

بلاگ مرکز اطلاعات علمی

عضویت در خبرنامه

فیلم های آموزشی

کارگاه های آموزشی مرکز اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی

کارگاه آنلاین آشنایی با پایگاه های اطلاعات علمی بین المللی و ترند های جستجو

مباحث پیشرفته یادگیری عمیق؛ شبکه های توجه گرافی (Graph Attention Networks)

کارگاه آنلاین مقاله نویسی IEEE و ISI ویژه فنی و مهندسی